

Gönderim Tarihi: 06.07.2015 Kabul Tarihi: 29.02.2016

CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE BİR EĞİTİM DERGİSİ: BOLU'DA "ALTIN YAPRAK"

Hilal ÖZKAYA *

AN EDUCATIONAL MAGAZINE IN REPUBLICAN PERIOD: IN BOLU "ALTIN YAPRAK"

Öz

Tanzimat'tan beri devam edegelen yenileşme hamlelerine Türkiye Cumhuriyeti devrinde de devam edilir. Devletin kurulmasının hemen ardından Türkiye'de yurt çapında geniş bir eğitim öğretim seferberliği başlatılmıştır. Bu anlamda pek çok süreli yayın da bu seferberliğe katkı sağlamıştır. Özellikle taşra yayınlarında bu eğitim faaliyetleri yer aldığı gibi şehrin genel yapısından edebi ve sosyal yaşantıya dek önemli veriler ortaya çıkmaktadır. Bolu'da 1925'te çıkan Muallimler Birliği yayın organı olan Altın Yaprak da döneme dair önemli bilgileri içinde barındırmaktadır. Bu çalışmada 13 sayı çıkmış Arap alfabeli bir yayın olan Altın Yaprak'ın yayınlanma amacı, genel özellikleri ve tüm yazıların açıklamalı dizini yapılmıştır. Derginin kısa süreli ömrüne rağmen şehrin entelektüel yapısına katkı sağladığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, dergi, Bolu Muallimler Birliği, edebiyat.

Abstract

Modernization continued since the Tanzimat was also lasting in the republic period of Turkey. A nationwide educational campaign was commenced immediately right after the establishment of the state. In this case, a large number of journals has also contributed to this mobilization. These training activities which were especially published by local papers have brought out lots of important clues about urban life that refers well into the social life and the literary movements from the general structure of city. Besides that, the media organ of the Teacher's Union Altın Yaprak has started to broadcast in Bolu, 1925. It also includes some significant informations for it's time period. At this work, the annotative list of all issues, general features and the publishment purpose of Altın Yaprak which has published 13 issues by using Arabic alphabet are laid out. Despite the short life of the magazine, it seems that, Altın Yaprak contributed to the intellectual life of city.

Keywords: Education, magazine, Teacher Union, literature

---

* Öğrenci, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, eposta: h.hilalozkaya@hotmail.com

Giriş: Muallimler Birliği ve Süreli Yayınlar

Avrupa’da ilk kıvılcımlarını veren özgürlükçü düşünce ve aydınlanma ile birlikte Osmanlı İmparatorluğu, yavaş yavaş ömrünü tamamlamıştır. Türkiye’de Tanzimat’la başlayan Batılılaşma hamleleri, ilk büyük karşılığını 1876’da meşrutî yönetim ve Kanûn-ı Esâsî ile elde etmiştir. 33 yıllık demokrasi karşıtı bir dönemden sonra meşrutiyetin ikinci kez ilan edilmesi, Mustafa Kemal önderliğinde gerçekleşen Türk bağımsızlık savaşının başarıyla sonuçlanması, Türkiye Cumhuriyeti’ni doğurmuştur. Tanzimat’tan beri devam eden Avrupalılaşma süreci, yeni Türkiye ile kesintiye uğramadan devam eder. Devletin hemen her alanında devam eden Batı etkisinin önemli ayaklarından birini de kurumlar oluşturur. Zira 1839’dan beri devam edegelen ve artık kesin bir devlet politikası halini almış olan Batılılaşma olgusunun yanında bir de yeni devletin kendini halkına ve dünyaya tanıtmaya sorunu, yeni kurumları gerektirir. Devlet kurumlarının yanında devletin bizzat teşvik ettiği sivil toplum örgütleri de Cumhuriyet Türkiye’sinde önemli işlevleri yerine getirmiştir. Muallimler Birliği, bu dayanışma örgütlerinden bir tanesidir. Haliyle Muallimler Birliği’ni bir anlamda Batı tarzı eğitim sisteminin gerekliliği olarak öğretmen dayanışma örgütü gibi düşünürken diğer taraftan devletin kendini tanıtmaya anlayışıyla teşvik ettiği kurum olarak da düşünmek gerekir. Osmanlı’dan Cumhuriyet’e taşınan en önemli sorunlardan biri olan ikili öğretim anlayışında Batı tarzı eğitimin güç kazanması açısından da Muallimler Birliği’nin önemli bir yeri vardır. Yüzyıllardır devam eden bir anlayış karşısında çağdaş eğitim savunucularının örgütlenmesi, ayakta kalmalarını sağlamıştır.

Türkiye’de öğretmenlerin örgütlenme tarihi yüz yıllık bir geçmişe dayanır. II. Meşrutiyet (24 Temmuz 1908)’in ilanının hemen ardından İstanbul’da öğretmenlerin ilk örgütlenme derneği olan Encümen-i Muallim (Öğretmen Topluluğu) kurulmuştur¹ (Temmuz 1908). Bu derneğin ardından yine İstanbul’da ikinci bir öğretmen derneği olarak *Muhafaza-i Hukuk-ı Muallimîn Cemiyeti* kurulmuştur. Daha sonra bu iki dernek örgütler arasında ayrışmayı engellemek amacıyla aynı yılın sonunda *Cemiyet-i Muallimîn* adı altında birleştirilmiştir. Ancak 31 Mart Vakası (13 Nisan 1909) sırasında cemiyetin başkanı Zeki Bey’in tutuklanmasıyla birlikte dernek kapatılmıştır. Yaklaşık beş yıllık bir

---

¹ “Kurucuları ise Kandilli Kız Lisesi tarih öğretmeni Vehbi Bey ile Aydın vilayeti eski polis müdürü öğretmen Fikri Faik Bey öncülüğünde, Darülfünun ve Darülmualimîn (Erkek Öğretmen Okulu) mezunlarıdır” (<http://www.orduolay.com/component/k2/item/2599-ordu-muallimler-birli%C4%9Fi-ve-deneme-dergisi.html>).

sürenin ardından, 1914'te *Muallimler Cemiyeti* adında tekrar bir dernek kurulmuştur.

Bu tarihlerde yaşanan Birinci Dünya Savaşı tüm yurttaki insanları maddi manevi büyük zorluklarla karşı karşıya getirmiştir. Öğretmenler de bu zor günlerde yaşanan sıkıntılardan nasibini almış, kimi zaman maaşsız kalmışlardır. Muallimler Cemiyeti çatısı altında toplanan öğretmenler, bu durum karşısında tavrını ortaya koymuş ve çeşitli boykotlar organize ederek maaşlarını almayı başarmışlardır. 1921'e kadar süren bu mücadelelerin sonunda "*Aynı yıl (1921) Mayıs ayında öğretmenlerin ilk merkezi birliği sayılan Türkiye Muallime ve Muallim Dernekleri Birliği*" (TMMDB) kuruldu.

TMMDB, aynı yıl içinde İstanbul'da ilkököl öğretmenlerinin yaptığı boykota destek vermedi ayrıca bir bildiri yayınlayarak olaylarla ilgileri olmadığını ve kendilerini bağlamadığını belirttiler. Buna tepki gösteren ilkököl öğretmenleri TMMDB'den ayrılarak yalnız ilkököl öğretmenlerini içine alan "Mekâtib-i İbtidaiye Muallimler Cemiyeti adı altında yeni bir dernek kurdular.

1925 yılında Takrir-i Sükûn Kanunu ile tüm dernekler kapatıldı. Ancak TMMDB kapatılmadı. Dernek aynı yıl adını "Türkiye Muallimler Birliği" olarak değiştirdi.² 1928'de kendiliğinden fesholundu" (Gündoğdu 1991: 11).

Daha sonra 1929'da İstanbul Muallimler Birliği kurulmuştur. Muallimler Birliği faaliyetlerini ülke genelinde Türk Ocakları'yla birlikte sürdürmüştür. Atatürk'ün uyguladığı devlet politikası çerçevesinde Türk Ocakları kapatılmış, 24 Mart 1931'de CHP ile birleştirilmiştir. "*Türk Ocaklarının kapatılmasında; ilk başta ekonomi, siyaset, basın ve eğitim alanlarında devleti tek söz sahibi yapma amacı ve isteğinin de etkili olduğu söylenebilir. Bu politika bağlamında; parti-devlet bütünleşmesini ortaya çıkarmak hedeflenmiştir. Bu nedenle, bu süreçte sadece Türk ocakları değil, aynı zaman da Gazeteciler Cemiyeti, Talebe Birlikleri, İhtiyar Subaylar Cemiyeti, Türk Kadınlar Birliği ve Muallimler Birliği gibi pek çok dernek ya kapatılmış ya da devlet kontrolüne alınmıştır*"(Kodal 2014: 309). Öğretmenler de 1931'de CHP'nin yan kuruluşu olarak kurulan Halkevlerinin sosyal ve kültürel faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. 1946'dan sonra ise her türlü dernek kurma yasallaştığı için birçok sivil toplum kuruluşu ortaya çıkmıştır. Bugün de bu kuruluşlar farklı isimler adı altında faaliyetlerini sürdürmeye devam etmektedirler.

---

² Bu derneğe Mustafa Kemal Atatürk ve İsmet İnönü de üyeydi.

Muallimler Birliği, ülkenin çeşitli yerlerinde şubeler açmış, faaliyetlerini de süreli yayınlarla desteklemişlerdir. Süreli yayınların bir ideolojiyi, düşünceyi, herhangi bir alanda yapılan yeniliği veya değişikliği kitlelere ulaştırmaktaki önemi, Türkiye’de Tanzimat’tan beri anlaşılmış ve bu yayınlar zamanla daha etkin olarak kullanılmışlardır. *Tanzimat Devri’nde daha çok gazete sütunlarında toplanmış olan edebî çalışmalar, 1880’den sonra edebiyat dergilerinin çoğalmaya başlaması üzerine, Edebiyyât-ı Cedîde Devri’nde dergilere kaymış; Batı’da olduğu gibi Türkiye’de de değişik edebî eğilimlerin organlığını yapan dergiler kurulmuş bulunuyordu*” (Akyüz 2014: 88).

Edebiyatın sürükleyici unsuru olan süreli yayınlar, zamanla hayatın hemen her alanında kullanılır olmuş ve II. Meşrutiyet’in ilanının ardından son derece zengin bir basın varlığı kendini göstermiştir.³

---

³ Süreli yayınlar üzerinde yapılan bazı çalışmalar için bakınız: Aslan Tekin – Ahmet Zeki İzgören, *Dergâh (Giriş – Çeviriyazı - Dizin)* (3 cilt), Ankara 2014. / Ferhat Korkmaz, *İkinci Yeni Limanı Pazar Postası*, Erzurum 2012. / Hatem Türk, *Meşale İnceleme – Tam Metin*, Edirne 2014. / Nazım Hikmet Polat, *Rübâb Mecmuası ve II. Meşrutiyet Dönemi Türk Kültür, Edebiyat Hayatı*, Ankara 2005. / Öztürk Emiroğlu, *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatında Hisar Topluluğu ve Edebî Faaliyetleri*, Ankara 2000. / Deniz Depe, *Bir Ütopyanın Peşinde – Yazko Edebiyat Dergisi*, Ankara 2015. / Yunus Ayata, *Dergi Semasında Bir Yıldız-Utarit*, Sivas 2009. / B. Zeki Avşar, *Dava Dergiciliğinde Bir Örnek: Serdengeçti Dergisi*, Ankara 2014. / M. Ertuğrul Düздаđ, *İkinci Meşrutiyetin İlk Ayları ve 31 Mart Olayı İçin Bir Yakın Tarih Belgesi* Volkan Gazetesi 11 Aralık 1908 – 20 Nisan 1909 Tam ve Aynen Metin Neşri, İstanbul 1992. / Hatem Türk, *Musevver Muhit (İnceleme ve Edebiyatla İlgili Metinler)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2002. / Ahmet Bozdoğan, “Fecr-i Atı Topluluğu ve “Musavver Muhit” Mecmuası”, *Tübar*, XXXV 2014, ss. 43-60. / Erdal Bozdağ, “Yerel Bir Mecmua Örneği: Çağlayan Mecmuası (İnceleme – Fihrist)”, *Turkish Studies* 8/1, 2013, ss. 1071-1099. / Nazım Hikmet Polat, “Kanat Dergisi”, *Tübar* XIX, Bahar 2014, ss. 437-455. / Nazım Hikmet Polat, “Dilek Mecmuası”, *Tübar* X, 2001, ss. 35-55. / Abdullah Uçman, “Dergiler Arasında: Dergâh, Hayat, Ma’lûmât ve Bilgi Mecmuaları”, *Türkiyat Araştırmaları Literatür Dergisi*, C.4, S.7, 2006, ss. 519-532. / Müzeyyen Altunbay, “Cumhuriyetin İlk Yıllarında Kadın Mecmualarının Rolü ve Âsâr-ı Nisvân Mecmuası”, *Turkish Studies* Vol. 8/13, Fall 2013, ss. 455-467. / Necati Tonga, *İki Bacanağın İki Kardeş Mecmuası: Akbaba ve Çınaraltı*, *Değirmen Yüzyılın Dergileri 1900-2000 Özel Sayısı* S. 29-30-31, Ocak Haziran 2012, ss. 62-75. / Necati Tonga, “Anadolu Mecmuası (1924-1925) ve Anadoluçuluk Fikri Üzerine Bir İnceleme”, *Türk Yurdu* C. 31, S. 285, 2011, ss. 138-142. / Deniz Depe, “Türkiye’nin İlk ve Tek Yazarlar Kooperatifi Yazko ve Yazko Edebiyat Dergisi”, *Tübar* XXXVI, 2014 Güz, ss. 83-108.

Tanzimat'tan sonra sürekli değişim ve gelişim içinde olan matbaacılık ve basın faaliyetleri, Cumhuriyet Dönemi'nde de sürmüştür. II. Meşrutiyet'le birlikte Türk halkını aydınlatmak için Türk Ocakları⁴ gibi yeni örgütlenmelerle 'halka doğru' giden, Cumhuriyet'le birlikte yeni bir Türkiye yaratmak ve Atatürk ilkelerini yaymak için Halkevlerini⁵ kuran Türk aydını, halkla arasında bir bağ kurmak ve iletişimi sağlamak amacıyla dergilerden yararlanmışlardır. "*Taşra basınının (özellikle dergiciliğin) gelişiminde sivil toplum örgütlerinin önemli payı vardır. Türk Ocağı ve onun yerine kurulan Halk Evleri ve bunlarla aynı paraleldeki bir meslek kuruluşu olan Muallimler Birliği, kültür hayatımıza önemli bir canlılık getiren dergiler yayımlamışlardır*"(Polat 2002: 11)⁶. Yeniden doğmuş bir milletin eğitimi ve gelişiminde bu dergiler önemli bir yer tutmuştur. Bunlardan birisi de Bolu'da⁷ kurulan *Bolu Muallimler Birliği*'nin yayın organı olan *Altın Yaprak*⁸ dergisidir.

---

⁴ Faaliyetlerine 3 Temmuz 1911'de İstanbul'da başlayan Türk Ocaklarının eğitim faaliyetleri için bakınız: Şeyda Özçelik, *Türk Ocakları ve Eğitim*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana 2010.

⁵ 19 Şubat 1932'de Ankara'da kurulan Halkevleri için bakınız: Anıl Çeçen, *Halkevleri*, Ankara 1990.

⁶ Nazım Hikmet Polat, aynı çalışmasında taşrada çıkan süreli yayınların uzun bir listesini vermiştir. Bu listede Bolu'da çıkan *Altın Yaprak* dergisi de yer almaktadır. Ancak bu listede derginin çıkış tarihi 1913-1928 olarak verilmiştir. Bu çalışmada incelenen derginin sadece 1925'te 13 sayı olarak çıktığı görülmektedir. Bu sebeple Polat'ın söz ettiği tarihlerde *Altın Yaprak* isimli başka bir dergi çıkmış olabileceği de göz önünde bulundurulmalıdır.

⁷ Bolu'daki eğitim uygulamaları için bakınız: Fahri Kılıç, Murat Tarhan, "Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Bolu'da Eğitim Uygulamaları", *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 14/ 3, Bolu 2014, ss. 157-190.

⁸ Hasan Duman'ın hazırladığı katalogta derginin 13 sayılı tam nüshasının Hakkı Tarık Us Kütüphanesi'nde ve 2,10-11. sayılarının Milli Kütüphane'de bulunduğu yazılıdır. Bu çalışmada da Hakkı Tarık US Kütüphanesi'ndeki nüshadan yararlanılmıştır. Derginin yayın tarihler katalogta; Hakkı Tarık US Kütüphanesi'ndeki nüshanın 15 Mart-31 Ağustos, Milli Kütüphane'dekini 13 Mart-31 Ağustos olarak yazılıdır. Bu çalışmada yararlanılan Hakkı Tarık Us Kütüphanesi'ndeki nüshanın yayın tarihi ise 1 Mart- 31 Ağustos 1341'dir. Derginin Hakkı Tarık Us'daki nüshası için bk:

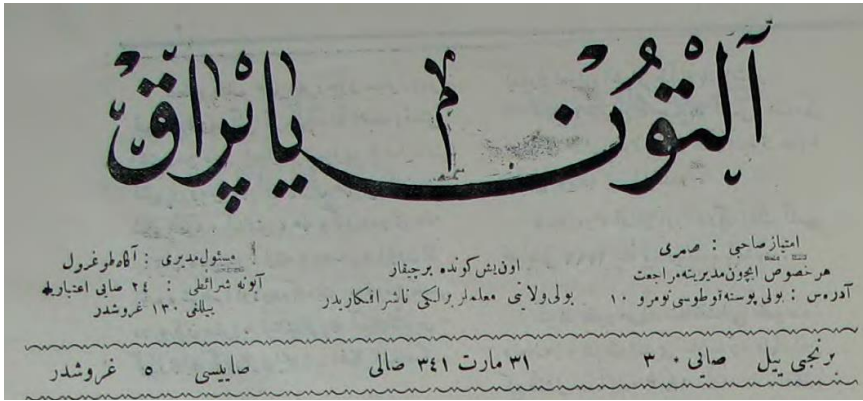
<http://www.tufs.ac.jp/common/fs/asw/tur/htu/data/HTU0088/index.djvu>.

Altın Yaprak Dergisi

Şekil Özellikleri

İlk sayısı 1 Mart 1341 Pazar (1 Mart 1925) tarihinde yayınlanan Altın Yaprak dergisinin, son sayısı ise 31 Ağustos 1341 (31 Ağustos 1925)'te yayınlanmıştır. Altı ay boyunca yayın yapan dergi, toplam 13 sayı çıkmıştır.

Bolu'da çıkan derginin başlık klişesinde büyük puntolarla "Altın Yaprak" yazılıdır:

Klişenin sağ alt bölümünde "İmtiyaz Sahibi: Sabri", "Adres: Bolu posta kutusu numara: 10" ve her husus için müdüriyete müracaat olunacağı yazılıdır. Yine klişenin altında sayfayı ortalamış şekilde "On Beş Günde Bir Çıkar" ve "Bolu Vilayeti Muallimler Birliği Nâşir-i Efkârıdır" ibaresi yer almaktadır. Son olarak sol alt bölümde ise "Mesul Müdürü: Âgâh Tuğrul" olduğu belirtildikten sonra abone şartlarına yer verilmiştir. Buna göre derginin "Abone Şeraiti: 24 sayı itibarıyla yıllığı 130 kuruştur."

Birinci sayı hariç diğer sayılarda kapak sayfasının altında derginin, "Bolu Hükümet Matbaası" veya "Bolu Vilâyet Matbaası"nda basıldığı belirtilir. Fiyatı ise "Sayısı 5 kuruştur" şeklinde duyurulur. Bu fiyat dergini on üç sayısı boyunca değişmemiştir.

Dergi 15 günde bir çıkacağını duyurduğu halde bazı aylarda birkaç gün erken veya geç çıktığı görülür. Sayılarına göre dergilerin çıkış tarihleri aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Sayı 1	1 Mart 1341 / 1 Mart 1925	Sayı 8	15 Haziran 1341 / 15 Haziran 1925
Sayı 2	15 Mart 1341 / 15 Mart 1925	Sayı 9	30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925
Sayı 3	31 Mart 1341 / 31 Mart 1925	Sayı 10	14 Temmuz 1341 / 14 Temmuz 1925
Sayı 4	15 Nisan 1341 / 15 Nisan 1925	Sayı 11	30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925
Sayı 5	5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925	Sayı 12	15 Ağustos 1341 / 15 Ağustos 1925
Sayı 6	19 Mayıs 1341 / 19 Mayıs 1925	Sayı 13	31 Ağustos 1341 / 31 Ağustos 1925
Sayı 7	1 Haziran 1341 / 1 Haziran 1925		

Yayın Politikası

Bolu Muallimler Birliği'nin fikirlerini neşrettiği ve edebî faaliyetlerini sürdürdüğü *Altın Yaprak* dergisinin ilk sayısındaki “*Maksadımız*” başlıklı yazıda, önce geçmişte yaşanan hadiselerle kısaca değinilir. Muallimler Birliği'nin kuruluş amacı belirtildikten sonra *Altın Yaprak*'la olan ilişkisi açıklanır:

“Maksadımız

Milli mücadelede ordu vazifesini pek şanlı bir surette ifa ederek zaferini kazandı. Ferdi saltanat kâbusu temelinden yıkıldı.

Milletimiz, Lozan ahdnamesiyle Osmanlı saltanatının en kuvvetli ve nüfuzlu zamanlarında bile nail olamadığı bir hakk-ı istiklal ve hürriyete mutahhar oldu.

İçinde yaşadığımız, büyüklüğünü tamamen anlayamadığımız mukaddes bir inkılâba -vaktiyle hayalimizin bile yetişmediği- bir saadete nail olduk. Her şube-i mesaide yeni yeni ihtiyaçlar karşısında kaldık. Yeni ihtiyaçlar yeni fikirler doğurdu. İnkılâbın, ilmî, iktisadî içtimaî sahalarda tekemmül etmesi; bizi millî, medenî bir cemiyet halinde cumhuriyetin feyzkâr, mesud, neticelerine nail etmesi; inkılâp âmillerinin, vatanın öz evlatlarının mukaddes bir mefkûresi meyanına girdi. Her şube-i mesaide mahrumiyet ve vesaitsizliğe rağmen sarsılmaz bir azim, gayr-i raci' bir irade ile medenî asrî ihtiyaçların teminine çalışıldığını görmekte müftehiriz.

Şimdi karşımızda yaptığı tahribatla harici düşman ordusundan geri kalmayan (cehl ve taassub) denilen yıkıcı ve öldürücü muzlim bir kuvvet var. Top ve tüfek hedefine dâhil olmayan ve her sahada karşımıza çıkan bu kuvveti yok etmek, onun levsinden memleketi kurtarmak lazımdır. İnkılâb-ı hâzırda yeni nesil yetiştirmekle mükellef olan mürebbilere düşen

vazife pek mühim, pek mesuliyetli ve pek naziktir. Nesl-i âtiye iyi bir sıhhat, şuurlu bir irade, mütevazın bir sıhhiye vermek; onları şahsına, milletine ve memleketine, nâfi birer uzv olarak Türklük camiasına ithal etmek; hem sinelerimizden muhtaç olanların dimağına nûr-ı irfan aşılama kadar kolay değil; bilakis pek büyük fedakârlığa, pek büyük sabır ve tahammüle muhtaç güç bir iştir. Türkiye Cumhuriyeti muallimleri bu mukaddes ve şerefli gayelerine vasıl olmak için icap eden tertibatı aldılar. Mesailerinden azami istifade çarelerini düşündüler. Umumî merkezi Ankara'da olmak üzere bir cemiyet vücuda getirdiler.

Vilayetimiz muallimleri de fedakârâne bir kudret sarfıyla teşkilatını ikmal-i kütüphane ile halk dershanesini açtığı gibi terbiyevi müsamere ve konferanslarla da muntika dâhilinde neşr-i nûra başlamışlardır. İşte "Altın Yaprak" bu ilim ve irfan ordusunun cemiyetlerinin vasıta-i neşr-i efkârî ve mefkûrevî hareket ve faaliyetlerinin nâzımı olarak intişar edecek ve bu gayeyi temin için lazım gelen fedakârlığı ihtiyardan çekinmeyecektir.

Sabri" (Sabri 1 Mart 1341: 1)

Dergide günlük olaylar ve siyasetle ilgili haberler, hikâyeler, şiirler ve çeşitli konularda makaleler yayınlanmıştır. Bu yazılardan bazıları "Musahabe", "Tarih Musahabeleri", "Hikâye", "Fennî Musahabe", "Meslek Sütunu", "Talebe Sütun" "Edebiyat", "İlmî Musahabe" gibi başlıklar altında verilmiştir. Bu makalelerle yeni neslin bilinçlenmesi amaçlanmış, bu yönde telkinlerde ve nasihatlerde bulunulmuştur. Özellikle "Meslek Sütunu", "Talebe Sütunu" gibi bölümler, maarif haberleri, eğitimin önemine dair yazılar, dil ve edebiyat yazıları, hastalıklar hakkında bilgi verici yazılar, diğer fennî konularla ilgili yazılar derginin eğitici politikasının destekleyen metinlerdir. Ayrıca yerel bir dergi olması sebebiyle Bolu ve çevresiyle ilgili sosyal hayata dair haberlere de yer verilmiştir.

Yazar Kadrosu

Derginin yazar kadrosun, on üç sayı boyunca pek değişmemekle birlikte bazı sayılarda az da olsa farklı isimlere rastlamak mümkündür. Çoğunu öğretmenlerin oluşturduğu yazar kadrosu şöyledir: Sabri, Faruk Behiç, Ahmet İzzet, Ahmet Zuhûri, Mehmet Zekâi, Ahmet Burhaneddin, Zeki, Hasan Tahsin, İrfan Mehmet, Meziyet Lütüfi, Mehmet Sermet, Said, Hüsniye Tahsin, Zekeriya Alparslan, M. Faruk, Şerefî, İhsan Veli, Hilmi Efendi, Sinan, Saffet, Kemal Şakir, Feride Salih, Rıfat, Osman Cemal olmakla birlikte sadece isminin baş harfi bulunan yazarlardır. Bir Muallimler Birliği yayın organı olan Altın Yaprak'ın yazar kadrosundaki

tüm isimlerin öğretmen olup olmadığı bilinmemekle birlikte öğretmen olanların bazıları yazılarına görevleri ile birlikte imza atarlar. Dergide yazarların bazılarının meslekleri şöyledir:

Ahmet İzzet	Tarih Coğrafya ve Ruhیات Muallimi	Rıfat	Düzce Çilimli Muallimlerinden
Ahmet Zuhurî	Bolu Kız Sanayi Mektebi Tarih ve Coğrafya Muallimi	Hüsniye Tahsin	Mudurnu Kız İlk Mektebi Muallimlerinden
Faruk Behiç	Tıbbiye Muallimi	Feride Salih	Kız Sanat Mektebi Riyaziye Muallimi
Safvet	Doktor Bakteriyolog	İrfan Mehmet	Trabzon Lisesi Felsefe ve İctimaiyat Muallimi
Şerefnur	Kız Sanat Mektebi Tıbbiye Muallimi	İhsan Veli	Düzce Orta Mektep Müdür Muavini

Dergide öğretmenlerin yanı sıra yazmaya teşvik etmek için kısa olmak kaydıyla öğrencilerin de yazı ve şiirlerine yer verilmiştir. Kasapzade Kemal Şakir ve Meziyet Lütfi, talebe sütununda yazısı yayınlanan öğrencilerden bazılarıdır. Birer, ikişer yazıları olan bazı isimlerin ise kim olduğuyla ilgili bilgi verilmemiştir.

İnceleme

Eğitimsel Konu ve Faaliyetler

Dergi bir muallimler birliği dergisi olduğundan eğitim konusunda yazılmış makaleler dikkat çeker. Bunlardan biri olan “*Meslek Sütunu*”ndaki “*Terbiye Notları*” başlığı altında yer alan yazılarda, eğitim usullerinden ve eğitimin öneminden bahsedilir. Terbiye ilminin tarihi (Yahudilerde, eski Türklerde, eski Yunan’da, Romalılarda ne şekilde görüldüğü) anlatılır ve zamanın terbiye tanımı yapılır:

“Terbiye ve tedris ulemasının mütalaalarından alınan neticelere göre mekteplerimizde takip edilmesi lazım gelen terbiye ve tedris istikameti iki hedefe doğru gidecektir.

Birisi hissî ve ahlakî terbiye diğeri ilmî ve iktisadî terbiyedir.(...)

Eski Türklerde terbiye dinî olmaktan ziyâde ailevî ve askerî idi.(...)

(...)Kabul edilen son tarife göre terbiye: “Pişkin nesillerin içtimâî hayat için henüz yetişmemiş olan genç nesiller üzerine icra ettiği tesirdir.” Veya çocuğu içtimâî hayat için hazırlamak, istikbalde içinde yaşayacağı heyet-i içtimâiyenin his ve fikirleriyle müşterek, cemiyetin o fertten istediği her

türlü kabiliyetlere sahip nesiller yetiştirmek”tir”(Ahmet İzzet 1 Mart 1341: 2-3) şeklinde tanımlanır.

Terbiyenin tanımı yapıldıktan sonra yeni nesillerin yetiştirilmesinde nasıl bir yol izleneceği anlatılır. Bu yazı dizisinin daha sonraki sayılarında ilmî ve iktisadî terbiye, ilim ve terbiyenin konusu ve amacı, sevginin terbiyedeki yeri ve önemi, terbiye kaideleri gibi konulara yer verilmiştir.

John Dewey’in ikinci raporundan iktibas “Muallimlerin Yetiştirilmesi ve Terfihî” başlıklı yazıda öğretmenlerin sorunlarından söz edilmiştir. Ülkede genç nesilleri yetiştirmek için öğretmenlere ihtiyaç vardır. Fakat öğretmenlik mesleğini severek ve isteyerek yapan muallimler imkân buldukları vakit şartları ve özellikle maaşları daha iyi olan memuriyetlere geçmek istemektedir. Bu yazıda da öğretmenlerin sorunlara ortaya konularak onlara çözüm yolları sunulmuştur:

“Nihayet muallimler nasıl olursa mektepler de öyle olur. Bu mesele iki kısma ayrılabilir.

1. Muallimlerin terfihî. Bu mesele maaşlarla muallimler hakkında ittihaz olunacak idari tedbirlere şamildir. Her iki nokta-i nazardan muallimlerin vaziyetinin şayan-ı memnuniyet olmadığına ittifak vardır. (...)

2. Diğer mühim bir mesele de muallimlerin mevkilerinden emin olması ve vazifelerinde istikrar bulunmamasıdır(...)” (İmzasız 14 Temmuz 1341: 7)

Bu yazılardan başka derginin “Maarif Haberleri” başlıklı sütununda eğitimsel konularla ilgili yenilikler, değişimler ve güncel haberler yer alır. Öğretmenlerin isimlerinin karşısına alacağı maaş, yapılan zam yazılarak oluşturulan liste derginin yedinci sayısındaki “Maarif Haberleri” sütununda yer alır. Aynı sayıda Kız Sanayi Mektebi öğrencilerin yaptığı dikiş nakış sergisi, satılacak olan medreseler, Kalem Reisi Miralay Nuri Bey’in Türk Ocağında verdiği tayyare konulu konferans vs. ilgili haberler de yer alır. Okulların öğrenci kabul şartları da bu sütunlarda yayımlanan duyurulardandır:

“Kastamonu Erkek Muallim Mektebi’ne Kayd u Kabul Şeraiti:

1. Türkiye Cumhuriyeti tabiiyyetinde bulunmak

2. Yaş: Birinci sınıf için on dörtten aşağı on dokuzdan yukarı olmamak, liselerden naklen geleceklerle diğer sınıflara alınacak talebe yaşları da bu esas dâhilinde olacak ve son yirmi üçten fazla yaşta bulunmayacaktır (...)” (İmzasız 31 Ağustos 1341: Arka Kapak B.)

Öğretmen maaşlarıyla ilgili duyurulardan biri ise şöyledir:

“Orta Mektep tarih, coğrafya ve İmam ve Hatip Mektebi ruhiyat ve ahlak muallimi İzzet Bey’in İmam ve Hatip Mektebi’ndeki vazifesine ait maaşına beş yüz kuruş zamlama maaşının üç bin beş yüze iğlâ edildiği memnuniyetle haber alınmıştır” (İmzasız 31 Mart 1341: Ön Kapak B).

Diğer sayılarda, Maarif Müdürlüğü’nden yapılan (maaş zamları, ödenek duyuruları gibi) çeşitli duyurular, Muallim Birliğine dair haberler ve birliğin duyuruları, imtihan duyuruları, derslerde kullanılacak kitaplarla ilgili alınan kararlar, yeni yayınlanan dergi ve kitaplar, okulların mezunları, öğretmenlik için ‘ehliyetnâme’ almaya hak kazananlar vs. bu sütunlarda yer alan konulardan bazılarıdır.

Dergi, halkı bilimsel konularda da aydınlatmak için sayfalarında bu tür yazılara yer ayırmıştır. Bilimsel yazılar başlığı altında sağlık, biyoloji ve psikoloji gibi alanlar ait çeşitli bilimsel konularda yazılmış yazılara rastlamak mümkündür. Tıbbiye muallimi Faruk Behiç’in “Mikroplar Âlemine Bir Nazar” başlıklı 3 sayıda yayınlanan yazı dizisinde doğada mikroplar hakkında bilgi verilmiştir. Çocukların ruh sağlığı, çiçek hastalığı ve çiçek aşısının bulunması, hakkındaki yazılar bu alanda yazılmış makalelerden bazılarıdır.

“Bolu’da Hayat” sütununda ise Bolu’yla ve Türk Ocağıyla ilgili duyuru ve haberlere rastlamak mümkündür. Buradaki haberler *“Maarif Haberleri”* sütunundaki konularla benzerlik göstermektedir. Bunlara ek olarak şehirde düzenlenen at koşuları, izcilik gibi spor faaliyetleri, bayram kutlamaları, şehre yapılan yollar vs. gibi konular yer alır. Bu sütunlar haricinde de Bolu ve çevresiyle ilgili yazılara rastlamak mümkündür. Bolu’ya ait coğrafi bilgilerin verildiği bir yazı şöyledir:

“Bolu, Anadolu’nun garb-ı şimalisine musadif (32,35 – 32,40) tûl-ı şarkîde (45,40 – 52,41) arz-ı şimalide olup sath-ı bahrdan dokuz yüz metre irtifandadır” (Faruk Behiç 14 Temmuz 1341: 2).

*“Talebe Sütunu”*nda ise az olmakla birlikte, öğrencilere ait yazı ve şiirler yayınlanmıştır. Bu sütun, idare tarafından özellikle kısa tutulmuştur. Fakat uygulama, öğrencilerde estetik beğeni ve zevk duygusunu geliştirerek onları yazmaya teşviki etmesi açısından önemli bir eğitim faaliyeti olarak gösterilebilir.

Türk diline ve edebiyata, şiire ve sanata konuların derginin sayfalarında yer alması, dil ve edebiyata verilen hassasiyetinde göstergesidir. Dil ve edebiyat yazıları adı altında 4 adet yazı tespit edilmiştir. Bunlardan biri iki sayıda tefrika edilmiş olan *“Dilimize Dair”* başlıklı yazıdır. Bu yazıda Türk dilinde yapılan ve yapılacak olan inkılapların gerekliliği üzerinde

durulmuş, bunların halka da öğretilmesinin önemli bir görev olduğu belirtilmiştir:

“Türkiye Cumhuriyeti inkılâbı, ilmî sahaya da teşmül etti. Türk dilinde hakiki tecdidi yapmak isteyen maarif vekâleti, asırlardan beri müzminleşen bir derdin üzerine elini koydu. Türk dilini düştüğü bu asırlanmış şekillerden kurtarıp dil birliğini fiilen meydana koymak, zümre lehçesini itibar mevkiinden düşürerek memlekette hakiki inkılâbı yapmak tabiatıyla maarif vekâletinin düşüneceği bir işti. Hakiki inkılâp diyoruz. Çünkü: Herhangi bir düstura uyabilmek için halkın onu anlamak; bizim de anlatmak ihtiyacımız der-kârdır” (A(elif). T(tı). 1 Mart 1341: 8)

Edebî Faaliyetler

Bununla birlikte dergide az da olsa edebî faaliyetlere rastlamak mümkündür. Bu faaliyetler arasında en çok yer tutan tür şiirlerdir. Dergide farklı temalarda yazılmış toplam 25 tane şiir vardır. Şiir dışındaki edebî türlerden 3 hikâye, 4 sayıda tefrika edilmiş 1 komedi, 1 anı, fıkralar ve bilmeceler yer almaktadır. Ayrıca 6 tane de deneme sayılabilecek yazıya rastlamak mümkündür.

Dergide en sık görülen tür, öğretmen ve öğrencilere ait şiirlerdir. Cumhuriyet’in ilk yıllarında yayınlanan dergide Orta Mektep öğrencisi olan Hilmi de bir Cumhuriyet şiiri yazmıştır:

“Cumhuriyet canımız.

Bu nam ile yaşarız.

Pek temizdir kanımız.

Mertçesine yaşarız.

Her yerde nam alırız.

Gazi Kemal, Paşamız.

Vatan bizim canımız

Daim Hakk’a taparız”

(Hilmi 1 Haziran 1341: Ön Kapak B).

Bolu Kız Sanayi Mektebi Tarih ve Coğrafya Muallimi olan Ahmet Zuhuri, küçük yaştaki çocuğunu kaybetmiş bir babanın ağzından şu dizeler kaleme almıştır:

“Beni kucaklayıp ‘baba’ demiştin

Melek miydin yavrucuğum sen neydin

Beni bıraktın da nereye gittin?

Baba diyen ağzı bir daha öpsem (...)” (Ahmet Zuhuri, 30 Temmuz 1341: 7)

Muallim olan Ahmet İzzet ve Şerefür’un da hikâyeleri vardır. Tarih ve coğrafya muallimi olan Ahmet Zuhûri’nin “*Tarihi Fıkralar*” başlığı altında iki tane fıkrası yer alır. İhsan Veli’nin “Yalancının Mumu Yatsıya Kadar Yanar” başlıklı oyunu ise beş sayıda tefrika edilmiştir. Ayrıca farklı konulara ait denemeye benzer şekildeki yazılar, az olmakla birlikte anı ve bilmeceler de derginin edebî yazıları içinde sayılabilir. Fakat bu yazılar amatörce olduğundan edebî değer açısından zayıftır, denilebilir.

Altın Yaprak dergisi bir edebî dergi olmaktan ziyade eğitici bir görev yüklenmiştir. “*Maksadımız*” başlıklı yazıda da belirtildiği üzere daha çok gençlerin ve halkın bilinçlendirilmesi, eğitim öğretim faaliyetleri için faydalı şeyler yapılması derginin başlıca görevleri arasındadır.

Altın Yaprak’ta farklı konularda birçok ilan ve reklama rastlanmak mümkündür. Bunlardan biri de Türk Ocağı ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk arasında geçen karşılıklı yazışmadır. Sütunlardan birinde, bir çerçeve içerisinde ilan edilen yazı şu şekildedir:

“Ankara’da Reis-i Cumhur Gazi Paşa Hazretleri’ne

Türklüğe ve onun muazzaz istiklal ve genç Cumhuriyet’ine karşı vatanın bir köşesinde hortlayan irticai nefretle karşıladığımız ve mukaddes istiklalın arkasında kıskanç ve hassas bir varlığımız olduğunu arz ederiz efendim.

Bolu Türk Ocağı

C- Cumhuriyet ve inkılâbımıza vaki olan suikast teşebbüsâtı karşısında vatan-perverâne hassasiyetinize ve hakkımdaki samimi hissiyat ve itimada teşekkür ederim efendim. 1 Mart 341

Reis-i Cumhur Mustafa Kemal”(İlan 1 Mart 1341: 3)

Dergide az olmakla birlikte fotoğraflar da yer almaktadır. Bunlardan 10 tanesi önemli görevlerde olan şahıslar, öğretmenler ve öğrencilere aitken 4 tanesi şehrin bazı okul, hastane ve Türk Ocağı'nın fotoğraflarıdır.

Dergide yer alan yazıları, konularına göre alfabetik olarak aşağıdaki gibi tasnif etmek mümkündür:

Altın Yaprak Dergisinin Konularına Göre Açıklamalı Dizini

Şiirler

- Ahmet Burhaneddin, “İsyân Karşısında” (Şiir), nu. 3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), s. 2.
- Ahmet Zuhuri, “Bir Daha Görsem” (Şiir), nu.11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), s. 7.
- Ahmet Zuhuri, “Gecenin Ölümü” (Şiir), nu.2 (15 Mart 1341 / 15 Mart 1925), s. 3.
- Ahmet Zuhuri, “Semanın İlhamı” (Şiir), nu.4 (15 Nisan 1341 / 15 Nisan 1925), s. 4.
- A(elif). A (ayın)., “Giden Sene” (Şiir), nu. 4 (15 Nisan 1341 / 15 Nisan 1925), s. 3.
- Faruk Behiç, “Ağlayan Bahar” (Şiir), nu. 3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), s. 3.
- Faruk Behiç, “Karlarnın İlhamı” (Şiir), nu.1 (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925), s. 2.
- Faruk Behiç, “Yalnızken” (Şiir), nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), s. 8.
- H (ha). T(te)., Başlıksız (Şiir), nu. 13 (31 Ağustos 1341 / 31 Ağustos 1925), s. 3.
- H(ha). T(te)., “Ana Mektebi Yavrularına” (Şiir), nu. 7 (1 Haziran 1341 / 1 Haziran 1925), s. 2.
- H(ha). T(te)., “Kıymetli Bela” (Şiir), nu. 11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), s. 6.
- H(ha). T(te)., “Şiir” (Şiir), nu. 10 (14 Temmuz 1341 / 14 Temmuz 1925), s. 4.

- H(ha). T(te)., “Kıymetli Bela”, (Şiir), nu. 11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), s. 6.
- Hasan Tahsin, “Yaprağımıza” (Şiir), nu. 5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), s. 6.
- Hilmi, “Cumhuriyet” (Şiir), nu. 7 (1 Haziran 1341 / 1 Haziran 1925), Ön Kapak B.
- Hüsniye Tahsin, “Mezarlıkta” (Şiir), nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), s. 5.
- İmzasız, “Halk Şiirlerinden” (Şiir), nu. 6 (19 Mayıs 1341 / 19 Mayıs 1925), s. 8.
- M. Faruk, “Haydi Mektebe” (Şiir), nu. 12 (15 Ağustos 1341 / 15 Ağustos 1925), Ön Kapak B.
- M. Faruk, “Türk Bayrağı” (Şiir), nu.11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), s. 6.
- Mehmet Sermet, “Ay Işığı” (Şiir), nu. 8 (15 Haziran 1341 / 15 Haziran 1925), s. 3.
- Mehmet Sermet, “Hayalinin Arkasında” (Şiir), nu.9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), s. 5.
- Mehmet Sermet, “Yoksun Bilirim” (Şiir), nu. 7 (1 Haziran 1341 / 1 Haziran 1925), s. 2.
- Meziyet Lütü, “Talebe Yazılarında: Yangın” (Mensur şiir), nu. 6 (19 Mayıs 1341 / 19 Mayıs 1925), Ön Kapak B.
- Said, “Unutulmuş Şairlerimizden-Üryânî” (Şiir), nu. 8 (15 Haziran 1341 / 15 Haziran 1925), s. 5-6.
- Zekeriya Alparslan, “Gurub” (Şiir), nu. 11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), s. 7.
- Zeki, “Çalışkan Peri” (Şiir), nu.3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), s. 5-6.

Diğer Edebî Yazılar (Hikâye, Tiyatro, Anı, Fıkra, Bilmece)

- Ahmet İzzet, “Leyla'nın Duası” (Hikâye), nu.2 (15 Mart 1341 / 15 Mart 1925), s. 6-8.

- Ahmet Zuhuri, “Tarihî Fıkralar” (Fıkra), nu. 3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), s. 8.
- Bilmece, “Suallerimiz”, nu. 2 (15 Mart 1341 / 15 Mart 1925), Arka Kapak B. / nu. 3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), Arka Kapak A. / nu. 4 (15 Nisan 1341 / 15 Nisan 1925), Arka Kapak A./ nu. 5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), Arka Kapak B.
- İhsan Veli, “Yalancının Mumu Yatsıya Kadar Yanar” (Komedi), nu. 3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), s. 4-5./ nu. 4 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), s. 6-8./ nu. 5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), 8-Arka kapak B./ nu. 6 (19 Mayıs 1341 / 19 Mayıs 1925), Ön Kapak B, Arka Kapak B. / nu. 8 (15 Haziran 1341 / 15 Haziran 1925), s. 6-8.
- Mehmet Sermet, “Kara Fatma Hanım” (Hikâye), nu. 11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), s. 7-8.
- Şerefür, “Fennî Bir Hikâye” (Hikâye), nu. 5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), s. 4.
- Zekeriya Alparslan, “Yurdumun Hazin Sesleri” (Seyahat hatıraları hk.), nu. 10 (14 Temmuz 1341 / 14 Temmuz 1925), s. 4-5.

Deneme

- Ahmet Zuhuri, “Bolu’nun Geceleri” (Bolu’da geçen bir gece hk.), nu. 8 (15 Haziran 1341 / 15 Haziran 1925), s. 4.
- Ahmet Zuhuri, “İstirab-ı Mukaddes” (Aşk ıstırabı hk.), nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), s. 7-8.
- Ahmet Zuhuri, “Saadet Var mıdır?” (Dünyada saadet olup olmadığı hk.), nu. 5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), s. 4.
- Kasapzade Kemal Şakir, “24 Haziran” (Bir öğrencinin okula vedası hk.), nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), s. 4.
- Osman Cemal, “Böğürtlenler” (Meyveler hk.), nu. 12 (15 Ağustos 1341 / 15 Ağustos 1925), Ön Kapak B/ Arka Kapak A.
- Rıfat, “Eşyada Sebep Aramak” (Her şeyin bir sebebi olması hk.), nu. 5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), s. 7-8.

Dil ve Edebiyat Yazıları

- A(elif). T(tı)., “ Karacaoğlan’dan: Halk Şiirleri” (Halk şiiri hk.), nu.5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), s. 7.
- A(elif). T(tı)., “Dilimize Dair”, (Türkçenin yenileşmesi hk.), nu. 1 (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925), s. 8./ nu. 2 (15 Mart 1341 / 15 Mart 1925), s. 8- arka kapak B.
- Ahmet Zuhuri, “Dokunmayınız, Kırıktır” (Şiir hk.), nu. 1 (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925), s. 4-5.
- Faruk Behiç, “Abdülhak Hamit İhtifali” (Abdülhak Hamit hk.), nu. 1 (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925), s. 5-6.

Eğitim Yazıları

- A(elif). T(tı)., “Tatil Haftaları” (Öğretmenlerin tatilleri hk.), nu. 8 (15 Haziran 1341 / 15 Haziran 1925), s. 5.
- Ahmet İzzet, “Terbiye Notları” (Terbiye usulleri hk.) nu. 1 (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925), s. 2-4.
- İmzasız, “Merkez ve Gölyüzü İlk Mektepleri Tevzi Mükâfâtı” (Açılacak mekteplerin taksimi hk.), nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), s. 6-7.
- İmzasız, “Muallimlerin Yetiştirilmesi ve Terfihi” (Öğretmenleri eğitimi hk.), nu. 10 (14 Temmuz 1341 / 14 Temmuz 1925), s. 7-8.
- İmzasız, “Vilayetimizde Mektep, Muallim, Talebe Miktarı” (İstatistik hk.),nu. 3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), s. 4.
- Mehmet Zekai, “Tarih Dersleri Tatbikatından” (Düzce, Üskübü kazası hk.), nu. 6 (19 Mayıs 1341 / 19 Mayıs 1925), s. 2-4.
- Mehmet Zekai, “Terbiye Notları” (Terbiyenin önemine dair muhtelif konular hk.), nu. 8 (15 Haziran 1341 / 15 Haziran 1925), s. 1-3./ nu. 12 (15 Ağustos 1341 / 15 Ağustos 1925), s. 1-2./ nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), s. 1-3./ nu. 7 (1 Haziran 1341 / 1 Haziran 1925), s. 1-2./ nu. 11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), s. 1-3.
- Sinan, “İzcilik” (İzciliğin önemi hk.), nu. 7 (1 Haziran 1341 / 1 Haziran 1925), s. 3-4.

Bilimsel Yazılar

Faruk Behiç, “Mikroplar Âlemine Bir Nazar” (Tabiattaki mikroplar hk.), nu. 2 (15 Mart 1341 / 15 Mart 1925), s. 3-5./ nu. 5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), s. 2-3./ nu. 6 (19 Mayıs 1341 / 19 Mayıs 1925), s. 4-5.

İrfan Mehmet, “İtikatlara Dair” (İşlerimizde inançların etkisi hk.), nu. 11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), s. 3-4./ nu. 12 (15 Ağustos 1341 / 15 Ağustos 1925), s. 3-4./nu. 13 (31 Ağustos 1341 / 31 Ağustos 1925), s. 1-3.

Mehmet Sermet, “Çocuk Ruhiyatı” (Çocukların ruhsal durumları hk.), nu. 12 (15 Ağustos 1341 / 15 Ağustos 1925), s. 7-8./nu. 13 (31 Ağustos 1341 / 31 Ağustos 1925), s. 4-5.

Mehmet Zekai, “Tarihi Bir Hasbihal” (Çiçek aşısının önce Türklerde bulunması hk.), nu. 4 (15 Nisan 1341 / 15 Nisan 1925), s. 4-6.

Saffet, “Jenner ve Çiçek Aşısı” (Çiçek aşısı hk.), nu. 3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), s. 1-2.

Saffet, “Gülmek” (Gülmek eylemi hk.), nu. 4 (15 Nisan 1341 / 15 Nisan 1925), s. 1-2./ nu. 5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), s. 1-2./ nu. 6 (19 Mayıs 1341 / 19 Mayıs 1925), s. 1-2.

Siyasî, Tarihî ve Sosyal Yazılar

A(elif). T(tı), “Cuma Tatili Neden Kalktı” (Cuma tatilinin kalkış nedeni hk.), nu. 2 (15 Mart 1341 / 15 Mart 1925), s. 1-2.

Ahmet Zuhuri, “Eski Türk Milletleri” (Türk tarihi hk.), nu. 7 (1 Haziran 1341 / 1 Haziran 1925), s. 4-6.

Ahmet Zuhuri, “Türkiye’de: Hukuk-ı Esasiye’nin Tarihçesi” (Türkiye’de hukuk sisteminin tarihi hk.), nu. 10 (14 Temmuz 1341 / 14 Temmuz 1925), s. 5-6./ nu. 11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), s. 5-6./ nu. 12 (15 Ağustos 1341 / 15 Ağustos 1925), s. 5-7./ nu. 13 (31 Ağustos 1341 / 31 Ağustos 1925), s. 6-9.

İmzasız, “23 Nisan” (23 Nisan kutlamaları hk.), nu. 5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), s. 5-6.

İmzasız, “24 Temmuz Günü” (Şehit çocukları hk.), nu. 10 (14 Temmuz 1341 / 14 Temmuz 1925), s. 1.

Mehmet Zekai, “İslam’da Mutlakıyet Nasıl Başladı” (İslam ve hükümdarlık hk.), nu. 1 (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925), s.6-8.

Sinan, “Cumhuriyet ve Gençlik”, (Gençlerin Cumhuriyet’e bakışı hk.), nu. 2 (15 Mart 1341 / 15 Mart 1925), s. 2-3.

Dergi ve Bolu Hakkındaki Yazılar

Faruk Behiç, “Bolu’nun Ahvâl-i İklimiye ve Arziyyesi” (Bolu’nun iklimi ve toprak örtüsü hk.), nu. 10 (14 Temmuz 1341 / 14 Temmuz 1925), s. 2-3.

Feride Salih, “Bir İki Söz” (Riyaziyat hk.), nu. 4 (15 Nisan 1341 / 15 Nisan 1925), s. 1-3.

İhsan Veli, “Düzce Mektupları” (Düzce hk.), nu. 3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), s. 6-8.

Kemal Şakir, “Mektepliler Arasında Yaprak” (Bir öğrencinin dergiyle ilgili düşünceleri hk.), nu. 6 (19 Mayıs 1341 / 19 Mayıs 1925), s. 8-9.

Sabri, “Maksadımız” (Derginin çıkış amacı hk.), nu. 1 (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925), s. 1.

Bolu’da Sosyal Yaşam, Türk Ocağı ve Eğitime Dair Haberler

İhsan Veli, “Düzce Haberleri” (Düzce vilayeti hk.), nu. 6 (19 Mayıs 1341 / 19 Mayıs 1925), s. 5-8.

İmzasız, “Bolu Hayat”, (At koşuları hk.), nu. 8 (15 Haziran 1341 / 15 Haziran 1925), Ön Kapak B.

İmzasız, “Bolu’da Hayat” (Yapılmakta olan yollar hk.), nu. 7 (1 Haziran 1341 / 1 Haziran 1925), Ön Kapak B.

İmzasız, “Bolu’da Hayat”, (23 Nisan merasimi ve Türk Ocağı hk.), nu.5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), s. 5-6.

İmzasız, “Bolu’da Hayat”, (Bolu ve Türk Ocağı hk.), nu.1 (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925), Ön Kapak B.

İmzasız, “Bolu’da Hayat”, (Türk Ocağı ve Muallimler Birliği hk.) nu.4 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), Ön Kapak B.

- İmzasız, “Maarif Haberleri” (Birliğin yeni heyeti hk.), nu. 4 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), s. 8-9.
- İmzasız, “Maarif Haberleri” (Düzce Orta Mektebi’ nin ilk mezunları ve havaleler vs. hk.), nu. 11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), s. 8- Arka Kapak A.
- İmzasız, “Maarif Haberleri” (Kitaplar, Ayın Tarihi vs. hk.), nu. 11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), Ön Kapak B.
- İmzasız, “Maarif Haberleri” (Muallimler birliği hk.), nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), s. 8.
- İmzasız, “Maarif Haberleri” (Sınıf muallimliği, ehliyetname, teşekkür, tebrik, münhal muallimlikler, kitaplar hk.), nu. 12 (15 Ağustos 1341 / 15 Ağustos 1925), Arka Kapak A-B.
- İmzasız, “Maarif Haberleri” (Maarif vekâleti, Türk Ocağı vs. hk.), nu. 6 (19 Mayıs 1341 / 19 Mayıs 1925), Ön kapak B, Arka Kapak A,B.
- İmzasız, “Maarif Haberleri” (Muallimler, mekteplere giriş şartları vs. hk.), (Öğretmenlik şartları hk.), nu. 13 (31 Ağustos 1341 / 31 Ağustos 1925), s. 9- Arka Kapak B.
- İmzasız, “Maarif Haberleri” (Türk Ocağı ve Mektepler hk.), nu. 3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), s. ön kapak B.
- İmzasız, “Maarif Haberleri” (Mektepler hk.) nu.5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), s. ön kapak B.
- İmzasız, “Mudurnu’da Tevzi Mükâfat Merasimi” (Bir tören hk.),nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), s.7.
- İmzasız, “Mukavemet Koşusu” (Engelli koşusu hk.), nu.1 (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925), s. arka kapak A.
- İmzasız, “Vilayet Maarif Haberleri” (Mektepler hk.), nu. 2 (15 Mart 1341 / 15 Mart 1925), Ön Kapak B.
- İmzasız, Maarif Haberleri (Tasarruf yardım sandığı vd. hk.), nu. 8 (15 Haziran 1341 / 15 Haziran 1925), s. 8- Arka Kapak A.
- İmzasız, Maarif Haberleri (Teşekkür, öğretmenlerin isimleriyle birlikte artan maaş listesi Türk Ocağı, medreseler vs. hk.) nu.7 (1 Haziran 1341 / 1 Haziran 1925), s. 6-9.

İlan ve Reklamlar

İlan, “And Merasimi” (İzci öğrencilerin yemin töreni ilanı), nu. 1 (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925), s. 4.

İlan, “Ankara’da Reis-i Cumhur Gazi Paşa Hazretlerine” (Atatürk ve dergi idaresi arasında geçen yazışma hk.), nu. 1 (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925), s. 3.

İlan, “Aziz Okuyucularımıza” (Bayram kutlaması hk.), nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), Arka Kapak B.

İlan, “Müfettiş Ali Rıza Beyefendi” (Ali Rıza Bey’ in mektep ziyareti hk.), nu. 8 (15 Haziran 1341 / 15 Haziran 1925), s. 4.

Reklam, “Fenni güzelliğe ihtiyacı olanlara müjde”, nu.5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), Arka Kapak B. / nu.7 (1 Haziran 1341 / 1 Haziran 1925), Arka Kapak B. / nu.8 (15 Haziran 1341 / 15 Haziran 1925), Arka Kapak B./nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), Arka Kapak B./nu. 10 (14 Temmuz 1341 / 14 Temmuz 1925), Arka Kapak B./ nu. 11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), Arka Kapak B.

Reklam, “Fırsattan istifade ediniz”, nu. 7 (1 Haziran 1341 / 1 Haziran 1925), Arka Kapak B./ nu.8 (15 Haziran 1341 / 15 Haziran 1925), Arka Kapak B./ nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), Arka Kapak B./ nu. 10 (14 Temmuz 1341 / 14 Temmuz 1925), Arka Kapak B./nu. 11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), Arka Kapak B.

Reklam, “Fotoğrafhane-i Atıf”, nu. 3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), Arka Kapak B.

Reklam, “Halk Terzihanesi”, nu.3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), Arka Kapak B.

Reklam, “Hediyeli Satış”, nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), s. 8.

Reklam, “İstifadenizi isterseniz”, nu.5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), Arka Kapak B. / nu.7 (1 Haziran 1341 / 1 Haziran 1925), Arka Kapak A.

Reklam, “İstikamet Mağazası”, nu.3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), Arka Kapak B.

- Reklam, “Kunduracı”, nu.3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), Arka Kapak B.
- Reklam, “Yegâne Ucuz Mal Satan”, nu.11 (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925), Arka Kapak A.
- Fotoğraf, “Bolu’da Maarifin En Emektar Bir Uzvu Birlik Reisi Orta Mektep Müdürü İbrahim Bey” nu.1 (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925), s. 4.
- Fotoğraf, “... Muhterem Valimiz Rıza Beyefendi”, nu. 2 (15 Mart 1341 / 15 Mart 1925), s.2.
- Fotoğraf, “Bolu Erkek Orta Mektebi”, nu. 3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), İç Kapak A.
- Fotoğraf, “Bolu Türk Ocağı”, nu.4 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), Ön Kapak A.
- Fotoğraf, “Orta Mektep Tarih ve Coğrafya Muallimi Ahmet İzzet Bey”, nu.4 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), s. 4.
- Fotoğraf, “Bolu Erkek Sanayii Mektebi”, nu.5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), Ön Kapak A.
- Fotoğraf, “Muharrirlerimizden Vilayet Sıhhiye Müdürü Doktor Safvet Bey”, nu.5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), s. 2.
- Fotoğraf, “...Orta Mektep Müdürü İbrahim Bey”, nu.5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), s. 6.
- Fotoğraf, “... Orta ve İmam Mektepleri Terbiye-i Bedeniye Muallimi Mehmet Can Bey”, nu.5 (5 Mayıs 1341 / 5 Mayıs 1925), s. 7.
- Fotoğraf, “Bolu Memleket Hastanesi”, nu. 6 (19 Mayıs 1341 / 19 Mayıs 1925), Ön Kapak A.
- Fotoğraf, “Düzce: Orta Mektep Müdürü Zekai Bey”, nu. 6 (19 Mayıs 1341 / 19 Mayıs 1925), s. 3.
- Fotoğraf, “Bolu Orta Mektebini Birinci Derecede İkmal Eden Niyazi Efendizade Tevfik Efendi”, nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), s. 4.
- Fotoğraf, “Düzce Orta Mektebinin İkinci Sınıfını Birincilikle Terfi Eden Kasapzade Kemal Efendi”, nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), s. 4.

Fotoğraf, “Gerde Belediye ve Türk Ocağı Reisi Midhat Bey”, nu. 9 (30 Haziran 1341 / 30 Haziran 1925), s. 6.

Sonuç

Türkiye’de Cumhuriyet’in ilanının ardından geniş halk kitlelerine yeni ideolojinin aktarılması amacıyla eğitim seferberliği yapılmıştır. Bu anlamda öğretmenlere yönelik olarak yapılan çalışmalardan biri de meslek örgütü kurarak bunların daha iyi örgütlenmesi ve amaçlarını daha iyi yerine getirmesi için yerel yayın organları ihdas edilmesidir. Bu yayınlardan biri olan Bolu Muallimler Birliği “nâşir-i efkârı *Altın Yaprak*” dergisi, çok uzun süre yayınlanmasa da yayın faaliyetlerini, üstlendiği ülkü çerçevesinde sürdürmeye çalışmıştır. Bununla birlikte, farklı okuyucu kitlelerine seslenmek amacıyla olsa gerek siyasî, sosyal, tarihî vs. pek çok konuya sayfaları içinde yer vermeye çalışmıştır. Ayrıca, başta şiir ve hikâye olmak üzere çeşitli edebî faaliyetlerle sütunlarını renklendirmeyi, okuyucusunun duygularına seslenip onlarda beğeni uyandırmayı amaçlamıştır.

Kaynakça

- A(elif). T(tı). (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925). “Dilimize Dair”, *Altın Yaprak* 1: 8.
- Ahmet İzzet (1 Mart 1341/ 1 Mart 1925). “Terbiye Notları”. *Altın Yaprak*, 1: 2-4.
- Ahmet Zuhuri (30 Temmuz 1341 / 30 Temmuz 1925). “Bir Daha Görsem”. *Altın Yaprak* 11: 7.
- Akyüz, Kenan (2014). Modern Türk edebiyatının Ana Çizgileri 1860-1920. İstanbul: İnkılâp Kitapevi.
- Altunbay, Müzeyyen (2013). “Cumhuriyetin İlk Yıllarında Kadın Mecmualarının Rolü ve Âsâr-ı Nisvân Mecmuası”. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 8/13 Fall: 455-467.
- Avşar, B. Zeki (2014). Dava Dergiciliğinde Bir Örnek: Serdengeçti Dergisi. Ankara: Kurgan Edebiyat.
- Ayata, Yunus (2009). -Dergi Semasında Bir Yıldız- Utarit. Sivas: Asitan Yayıncılık.
- Bozdağ, Erdal (2013). “Yerel Bir Mecmua Örneği: Çağlayan Mecmuası (İnceleme – Fihrist)”. *Turkish Studies International Periodical For*

The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/1: 1071-1099.

- Bozdoğan, Ahmet (Bahar 2014). “Fecr-i Ati Topluluğu ve “Musavver Muhit” Mecmuası”. *Türbar XXXV*: 43-60.
- Çeçen, Anıl (1990). Halkevleri. Ankara: Gündoğan Yayınları.
- Depe, Deniz (2015). Bir Ütopyanın Peşinde – Yazko Edebiyat Dergisi. Ankara: Kurgan Edebiyat.
- Depe, Deniz (Güz 2014). “Türkiye’nin İlk ve Tek Yazarlar Kooperatifi Yazko ve Yazko Edebiyat Dergisi”. *Türbar XXXVI*: 83-108.
- Duman, Hasan (2000). Osmanlı Türk Süreli Yayınları ve Gazeteleri (1828-1928). I. Cilt. Ankara: Özkan Matbaacılık.
- Düzdağ, M. Ertuğrul (1992). İkinci Meşrutiyetin İlk Ayları ve 31 Mart Olayı İçin Bir Yakın Tarih Belgesi Volkan Gazetesi 11 Aralık 1908 – 20 Nisan 1909 Tam ve Aynen Metin Neşri. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Emiroğlu, Öztürk (2000). Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatında Hisar Topluluğu ve Edebî Faaliyetleri. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Faruk Behiç (14 Temmuz 1341 / 14 Temmuz 1925). “Bolu’nun Ahvâl-i İklimiye ve Arziyesi”. *Altın Yaprak* 10: 2-3.
- Fotoğraf, “Bolu Erkek Orta Mektebi”, nu. 3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), İç Kapak A.
- Gündoğdu, M. (1991). “Ülkemizde Öğretmenlerin Örgütlenme Tarihi”. *Eğit-Sen* 2: 11-12.
- Hilmi (1 Haziran 1341 / 1 Haziran 1925). “Cumhuriyet”. *Altın Yaprak*: 7, Ön Kapak B.
- İlan, (1 Mart 1341 / 1 Mart 1925). “Ankara’da Reis-i Cumhur Gazi Paşa Hazretlerine”. *Altın Yaprak* 1:3.
- İmzasız (14 Temmuz 1341/ 14 Temmuz 1925). “Muallimlerin Yetiştirilmesi ve Terfihi”. *Altın Yaprak* 10: 7-8.
- İmzasız (31 Ağustos 1341 / 31 Ağustos 1925). “Maarif Haberleri”. *Altın Yaprak* 13: Arka Kapak B.
- İmzasız (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925). “Maarif Haberleri”. *Altın Yaprak* 3: Ön Kapak B.

- Kılıç, Fahri ve Tarhan, Murat (2014). “Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Bolu’da Eğitim Uygulamaları”, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 14 (3): 157-190.
- Kodal, Tahir (2014). “Mustafa Kemal Atatürk ve Türk Ocakları”. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* 52: 295-314.
- Korkmaz, Ferhat (2012). İkinci Yeni Limanı Pazar Postası, Erzurum, Salkımsöğüt Yayınları.
- Özçelik, Şeyda (2010). Türk Ocakları ve Eğitim. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Polat, Nazım Hikmet (2001). “ ‘Dilek’ Mecmuası”. *Tubar* X: 35-55.
- Polat, Nazım Hikmet (2005). Rübâb Mecmuası ve II. Meşrutiyet Dönemi Türk Kültür, Edebiyat Hayatı. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Polat, Nazım Hikmet (Bahar 2006). Kanat Dergisi. *Tubar* XIX: 437-455.
- Polat, Nazım Hikmet (Güz 2002.). “Türkiye’de Yerel Basının Gelişimine Kısa Bir Bakış”. *Tubar* XII: 7-25.
- Sabri (1 Mart 1341 1341 / 1 Mart 1925). “Maksadımız”. *Altın Yaprak* 1: 1.
- Tekin, Aslan – İzgören, Ahmet Zeki (2014). Dergâh (Giriş – Çeviryazı - Dizin) (3 cilt), Ankara, Türk Tarih Kurumu.
- Tonga, Necati (Mayıs 2011). “Anadolu Mecmuası (1924-1925) ve Anadoluculuk Fikri Üzerine Bir İnceleme”. *Türk Yurdu* 31 (285): 138-142.
- Tonga, Necati (Ocak Haziran 2012). “İki Bacanağın İki Kardeş Mecmuası: Akbaba ve Çınaraltı”. *Değirmen Yüzyılın Dergileri 1900-2000 Özel Sayısı* 29-30-31: 62-75. http://turkoloji.cu.edu.tr/pdf/necati_tonga_akbaba_cinaralti.pdf (6 Haziran 2015’te erişildi.)
- Türk, Hatem (2002). Musevver Muhit (İnceleme ve Edebiyatla İlgili Metinler). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türk, Hatem (2014). Meşale İnceleme – Tam Metin. Edirne: Paradigma Akademi Yayınları.
- Uçman, Abdullah (2006). “Dergiler Arasında: Dergâh, Hayat, Ma’lûmât ve Bilgi Mecmuaları”. *Türkiyat Araştırmaları Literatür Dergisi*, 4(7): 519-532.

Sanal Kaynaklar

<http://www.orduolay.com/component/k2/item/2599-ordu-muallimler-birli%C4%9Fi-ve-deneme-dergisi.html>, 6 Haziran 2015'te erişildi.

<http://www.tufs.ac.jp/common/fs/asw/tur/htu/data/HTU0088/index.djvu>, 6 Haziran 2015'te erişildi.

Ek:

Fotoğraf, “Bolu Erkek Orta Mektebi”, nu. 3 (31 Mart 1341 / 31 Mart 1925), İç Kapak A.

